

Doelen stellen en feedback geven!

Als je elke dag een stap zet, ben je aan het einde van de week al weer een heel eind! Een goede doelstelling helpt de docent en de leerling met een focus!

Het werken met heldere doelstellingen voor jezelf en voor de leerlingen helpt de leerling beter te leren. Het zijn namelijk niet zomaar vorderingen. Je wilt dat leerlingen veel van veel leren, maar bovenal beter worden in het lesdoel! Daarom oefenen leerlingen iets specifiek! Er is een groot verschil tussen : "Je hebt aan het einde van de lesuur je werk af" en "We gaan nu het volgende leren.

Heldere leerdoelstellingen

Leerlingen leren beter als ze weten wat ze moeten leren en wij geven beter les als we weten wat het leerdoel is! Dat wij beter les gaan geven heeft te maken met name met de feedback die we aan de leerlingen geven. Met heldere doelstellingen is deze feedback gericht. Daarnaast kunnen we eenvoudiger hoofd- en bijzaken onderscheiden en op basis hiervan keuzes in de les maken. Dit resulteert bijvoorbeeld in betere instructie of meer oefentijd om de leerdoelstelling te bereiken.

Voor het werken met heldere doelstellingen zijn een drietal uitgangspunten cruciaal:

1. **Leerlingen scoren hoger op de expliciet gemaakte doelstelling, maar niet per definitie op de rest....** Veel verschillende onderzoeken tonen aan dat de prestaties van leerlingen beter worden op het leerdoel wanneer het lesdoel bekend is. Daarnaast leren leerlingen wel minder van de onbedoelde andere informatie die aan de orde komt. Kortom: De aandacht van leerlingen wordt gericht, maar wel beperkt!
2. **Didactische doelstellingen mogen niet te specifiek zijn.** Een goede doelstelling geeft informatie over de prestatie, de voorwaarden en beschrijft de criteria wanneer de prestatie voldoende is.
3. **Leerlingen moeten worden aangemoedigd de doelen (van de docent) te verpersoonlijken.** Wanneer leerlingen enthousiast gemaakt worden om niet alleen het werk te maken, maar ook het leerdoel te bereiken, is het leereffect groter.

(Bron: Marzano, Wat werkt in de klas)

Een aantal tips voor de doelstellingen

De drie bovenstaande richtlijnen kunnen in de praktijk uitgewerkt worden.

1. De kunst van een kindvriendelijk doel is dat het begint met "Ik..."
Wanneer een kind het leest, kan hij het direct op zichzelf toepassen.

Ik weet... voor kennis

Ik kan... voor een vaardigheid

Ik begrijp.... om inzicht aan te geven

Wees niet te snel tevreden met het geformuleerde doel, maar stel de vraag: Wat moeten leerlingen leren wanneer ze dit doel ontwikkelen? Dan komen er een aantal criteria naar voren. Voeg die toe aan je doelstelling. Bijvoorbeeld: Ik kan een samenvatting maken (goed lezen, toepassen strategie, kernwoorden benoemen), Ik kan onderzoek doen (leervragen formuleren, bron materiaal selecteren, informatie noteren).

Een voorbeeld van een vaardigheidsdoel voor de bovenbouw is : " Ik kan de juiste wiskundige termen gebruiken wanneer ik iets over wiskunde vertel".

2. Bespreek de doelstelling met de leerlingen. Zodat de leerlingen deze eigen kunnen maken, maar ook kunnen inschatten hoe ze ten opzichte van deze doelstelling staan.

3. Gebruik rustig een of meerdere moeilijkere woorden. Die krijgen in de toelichting van de doelstelling betekenis en maken deel uit van het leerproces.

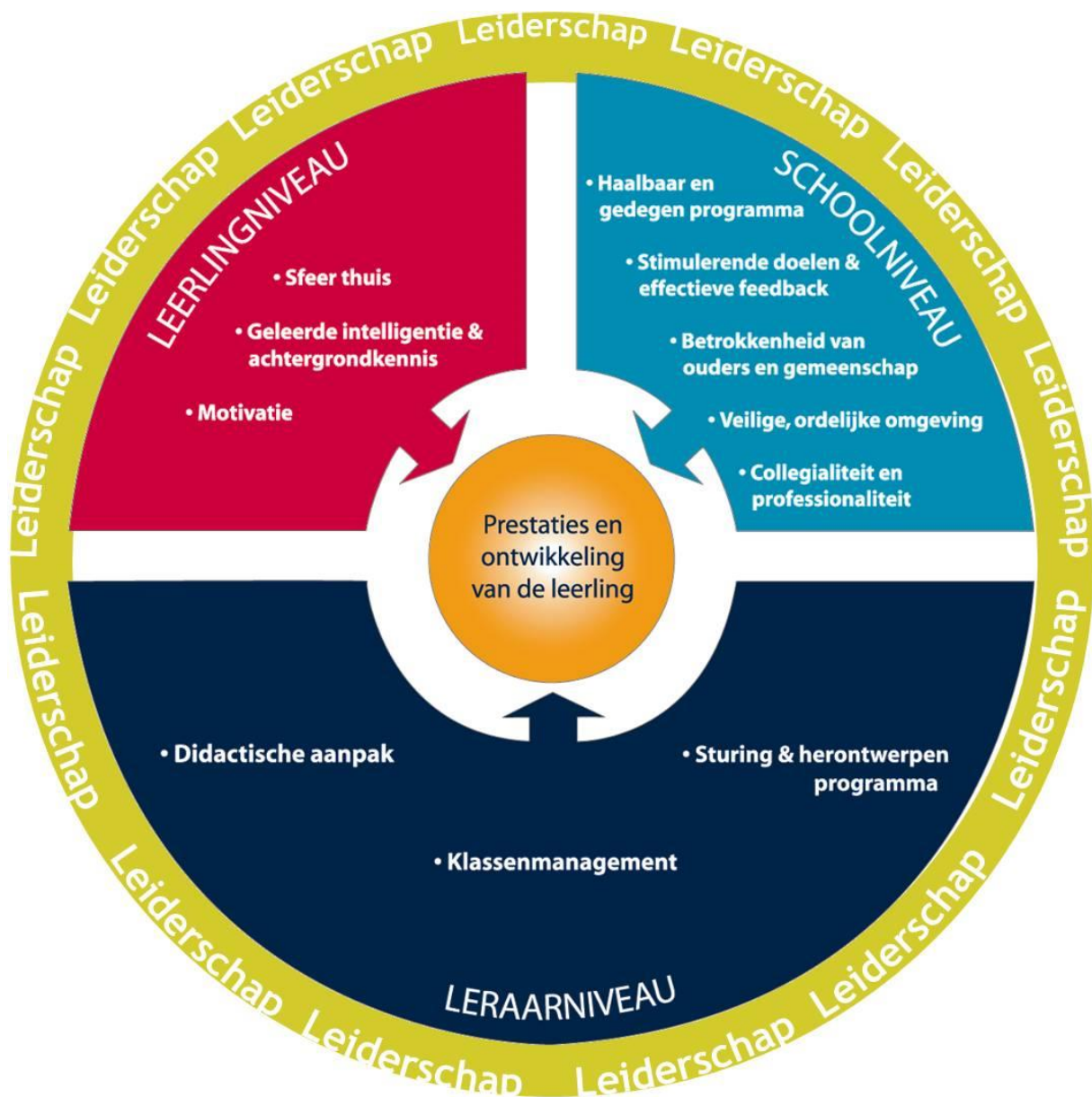
4. Je kan de hoofddoelstelling van de les op een groot vel opschrijven en ophangen! Bij individueel werk kan je het boven een taak schrijven. Op deze manier kan jij en de leerling dit de hele les zien. Liever niet op je smartboard, want die gebruik je straks voor iets anders en dan is het doel weg!

5. Stel tijdens de les vragen aan leerlingen met betrekking tot het leerdoel en kijk aan het einde van de les hierop terug! De ervaring leert, maar ook uit onderzoek blijkt dat leerlingen die het leerdoel kennen, gerichter zijn op het leerdoel en dat de docent het makkelijker vindt om gerichte en relevante feedback te geven aan de leerlingen.

Geniet en leer van de reis, maar kom uit bij je doel!

De kunst van leren is om tijdens de les, zonder het einddoel uit het oog te verliezen, ook samen met de leerlingen te genieten van de zaken die interessant en leuk zijn om te leren naast je lesdoel. Dat maakt lesgeven tot een mooi vak!

Pieter de Kool
Adviseur Onderwijsadvies, Cruquius
dekool@onderwijsadvies.nl

Bron: Wat werkt in de klas, Marzano

Bron: Wat werkt in de klas, Marzano